

## Amfibisch in Afrika

Stadsmarinier Rotterdam



## Uitgave:

Van Boord is het kwartaalblad voor oud-medewerkers van de Koninklijke Marine.

Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

## Hoofdredacteur:

LTZ SD 2 B. Wijnandts

## Stagiair:

F. Postma

## Aan dit nummer werkten mee:

MAJMARNIS C.A.M. Buter,  
M.E. van Rijen-Bos,  
J. Smit,  
ELNT A. Visser.

## Lay-out & druk:

OBT bv, Den Haag

## Redactieadres:

Van Boord  
Het Nieuwe Diep 5  
Het Paleis, kamer 213  
MPC 10A / Postbus 10.000  
1780 CA Den Helder  
Telnr.: 0223 657 620 / 657 660

## Internet:

www.mindef.nl  
allehens@mindef.nl

## Kopijdatum:

De deadline voor het volgende nummer van Van Boord valt op 1 februari 2010.

## Adreswijzigingen en opzeggingen:

Van Boord  
Het Nieuwe Diep 5  
Het Paleis, kamer 213  
MPC 10A / Postbus 10.000  
1780 CA Den Helder  
Telnr.: 0223 657 620 / 657 660

## Abonnement Van Boord

Het blad Van Boord wordt gratis toegestuurd aan al het militair- en burgerpersoneel dat een volledige loopbaan bij de KM heeft doorlopen.

## Coverfoto

*Na een verkenning verlaten mariniers per rubberboot een strand in Sierra Leone.*

(foto: Gerben van Es, AVDD)



## Inhoud

### 3 Stadsmarinier

Veel mariniers zien niet in waarom een wijkmentor nou 'stadsmarinier' moet heten. Maar majoor der mariniers b.d. Michel Pols ervaart dat het profiel van een stadsmarinier toch verbazend veel overeenkomt met dat van een echte marinier.

### 8 Blik op Afrika

Hr.Ms. Johan de Witt maakte de afgelopen maanden een indrukwekkende reis naar West-Afrika. Diverse opleidings- en ontwikkelingsprogramma's konden gekoppeld worden aan de eigen maritieme oefeningen van het schip.

### 12 400 Jaar New York

Het vierde eeuwfeest van New York is groots gevierd door de Nederlandse gemeenschap aldaar. De marine leverde een grote bijdrage aan het ceremonieel.

### 14 Vermiste onderzeeboot

In de Tweede Wereldoorlog voeren enkele Nederlandse onderzeeboten missies uit vanaf een Schotse basis. Twee onderzeeboten zijn door onbekende omstandigheden nooit meer aan de oppervlakte gekomen. De zoon van een van de commandanten vertelt hierover zijn verhaal.

### 17 Interview C-ZSK

De marine is een nieuwe weg ingeslagen die voor het personeel en het publiek steeds duidelijker wordt. Commandant Zeestrijdkrachten, generaal Zuiderwijk concludeert in zijn afscheidsinterview: "Ik ben ervan overtuigd dat wij aan de vooravond staan van een nieuwe maritieme eeuw."

### 18 Hapklare Doorman

Uiterste voorzichtigheid geboden bij het vlieggamp-schip Karel Doorman. Uit gelatine, suiker, ei en water bouwt oud-matroos Henk van der Veen aan zijn oude schip.

## En verder:

22 Scheepsjournaal

27 Reünies

*Hr.Ms. Johan de Witt  
combineert oefening met praktisch nut*

# Kennis en ervaring delen in Afrika

Hr.Ms. Johan de Witt is na ruim twee maanden in Afrikaanse wateren teruggekeerd in Den Helder. Zij vervulde daar de rol van vlaggenschip van het Africa Partnership Station (APS). Tekst: Hr.Ms. Johan de Witt/Foto's: Gerben van Es (AVDD), Sjaak van Wingerden



Overslag van drugs, illegale visserij, mensensmokkel, komst van georganiseerde misdaad en de gevolgen van nieuwe en bestaande olievondsten leggen vaak grote druk op de jonge Afrikaanse overheden. Het mogelijke effect van deze problemen reikt ver landinwaarts en internationaal. De Verenigde Staten draait al enkele jaren het programma Africa Partnership Station om de Afrikaanse staten te helpen om de maritieme veiligheid en stabiliteit te verbeteren. Hr.Ms. Johan de Witt leverde een belangrijke bijdrage.

### Gewapende kerels, angstige gezichten

West-Afrika, van Senegal tot aan Nigeria valt te beschrijven als een langgerekt zandstrand met forse rivierdelta's. Bevolkingscentra liggen veelal aan de kust en langs de grote rivieren. Infrastructuur is zeer gebrekkig en lange regentijden maken transport over land bijna ondoenlijk. Verblijf op land is zwaar door het klimaat en voedsel en water zijn schaars. "Deze regio heeft een afschuwelijke geschiedenis achter de rug", zegt reservist luitenant-kolonel der mariniers Eisso Kronenberg. Hij vaart mee om in de te bezoeken landen kennis en ervaring op te doen bij de kustwachten. Kennis en ervaring die hij volgend jaar bij een missie naar Burundi hoopt te kunnen gebruiken. "De bemanning heeft met eigen ogen kunnen aanschouwen uit welk dal bijvoorbeeld Sierra Leone en Liberia moeten komen. Ze kunnen ook vaststellen dat er vooruitgang is." Korporaal der mariniers Wouter Koeten is het daar mee eens. "In 2004 lag hier rotzooi, liepen overal gewapende kerels en zag ik alleen maar angstige gezichten. Nu is de rotzooi opgeruimd, zijn de wapens uit het straatbeeld verdwenen en zijn in plaats daarvan lachende mensen op straat. Natuurlijk hebben de mensen nog weinig, maar de vooruitgang is zichtbaar."

### Onbekende wateren

Negen maanden per jaar is in Greenville, Liberia, transport over de weg niet mogelijk en in de rest van het jaar is het ronduit lastig. De VN moeten voortdurend helikopters inhuren om hun personeel te bevoorraden. Het wrak van de oude veerboot Oostvlieland blokkeert een steiger in de haven. Dat is nu al anderhalf jaar het geval. De hydrografische sloep deed een Rapid Environmental Assessment (REA) en duikers markeerden de uiteinden van het wrak. Luitenant-ter-zee 1 Randi Krols, leider van het Amerikaans Nederlands hydrografisch team, stelde na afloop tevreden vast dat de haven bruikbaar is en dat de VN hun ingehuurde koopvaardij-schip met enige beperkingen kunnen inzetten.

"Voor REA is Afrika één grote speelplaats", gaat Krols verder. "Er zijn weinig actuele gegevens bekend en de omgeving is zeer afwisselend. Bijna overal is er een reden voor onderzoek: nieuwe wrakken, oude kaarten, soms zelfs helemaal geen gegevens." Deze reis bleek een unieke gelegenheid om hard benodigde gegevens te ver-



In Monrovia (Liberia) brengt de hydrografische opnemingsloep de haven in kaart op wrakken en onveilige dieptes.

zamelen voor een veilig gebruik van Afrikaanse havens en tegelijkertijd ervaring op te doen met expeditionaire survey-capaciteiten. "Niet alleen de havenautoriteiten zijn zeer geïnteresseerd in onze bevindingen, ook lokale vissers varen er wel bij", zegt Krols.

### Rivieroptreden

"De kans die we hier langs de westkust van Afrika kregen om realistisch te kunnen trainen is geweldig", zegt Buter. "Hier kunnen we, vanuit zee en amfibisch ons werkterrein uitbreiden naar de rivieren." Het nieuwe landingsvaartuig, de LCVP Mk5 (c) werd intensief gebruikt. De REA-sloep voerde voor het eerst in haar bestaan een rivierverkenning uit. "Met de Johan de Witt als uitvalsbasis kunnen we verkenningen uit voeren", zegt sergeant der mariniers Willem Lindhout. "Dit bleek bij St. Louis (Senegal) en bij Buchanan (Liberia) lastig genoeg. De rivieren spugen grote hoeveelheden zand en afval naar buiten. Hierdoor ontstaan vele ondieptes en grondzeeën." Lindhout is als leider van de ABU-verkenningseenheid intensief bij deze fase betrokken. "Om naast mijn eigen ABU-recce ook het REA-team beschikbaar te hebben, is pure winst."

De commandant kijkt terug op een leerzame en boeiende periode. "We hebben de standaarden van marines helpen verbeteren, ngo's geholpen en bekendheid gegeven aan het belang van een goed gebruik van de zee. Daarnaast hebben we zelf veel kunnen oefenen. En dat allemaal in een relatief korte tijd." Hij concludeert vervolgens dat schip en bemanning, collectief en individueel, allemaal een stukje beter uit Afrika terug zijn gekeerd. ■

Palmbomen en hagelwitte stranden heeft Afrika in overvloed. Evenals armoede en geweld.

